سخن سردبیر
مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
دوره ۲۵، خرداد، ۱۴۰۵، ۲۰۸-۲۰۷

مقدمه‌ای بر بیانیه‌ی گیمر

محسن رضائیان[۱]

تاکنون در سخنان سردبیری مجله دانشگاه پیرامون چگونگی استفاده از ابزارهای هوش مصنوعی مولد (Generative artificial intelligence) در پژوهش و نگارش متون علمی در حوزه سلامت، مقالاتی را منتشر نموده‌ایم (۵-۱). در این مقالات، به ضرورت استفاده آگاهانه، مسئولانه، صادقانه و شفاف از این ابزارهای نوین اشاره کرده‌ایم. هدف از نگارش این سخن سردبیری، آشنا ساختن خوانندگان فرهیخته مجله دانشگاه با بیانیه‌ی گیمر (GAMER Statement) است که در همین زمینه، تدوین شده است (۶).

لو (LUO) و همکارانش در مقاله‌ای که در سال ۲۰۲۵ میلادی در مجله BMJ Evidence- Based Medicine منتشر کردند، ساختار این بیانیه را تشریح نموده‌اند. نخست این‌که، واژه GAMER یک واژه‌ی مخفف است که از ابتدای واژگان راهنمایی گزارش دهی برای استفاده از ابزارهای هوش مصنوعی مولد در تحقیقات پزشکی (Reporting guideline for the use of Generative Artificial intelligence tools in MEdical Research) گرفته شده است. دوم این‌که، این راهنما بر اساس یک مطالعه دلفی که در برگیرنده پنجاه و شش متخصص از ۲۶ کشور جهان بوده، به رشته تحریر در آمده است (۶). خوانندگان فرهیخته مجله دانشگاه می توانند برای آشنایی با شیوه انجام مطالعات دلفی به مقالاتی که قبلاً در مجله دانشگاه منتشر شده است، مراجعه نمایند (۸ ،۷).

هدف از تهیه بیانیه گیمر، ارائه یک دستورالعمل جهانی و استاندارد برای چگونگی استفاده از هوش مصنوعی مولد در تحقیقات پزشکی است که تضمین کننده شفافیت، صداقت و کیفیت باشد. از همین رو، سیاهه نهایی این بیانیه شامل ۹ مورد به شرح زیر می‌باشد که نویسندگان باید قبل از سابمیت مقاله خود، به آن‌ها پاسخ دهند (۶):

۱. آیا در هر قسمت از مطالعه و یا هر بخش از مقاله منتج شده از مطالعه، از ابزارهای هوش مصنوعی مولد استفاده کرده‌اید؟

۲. اگر پاسخ به سوال فوق مثبت است باید نوع ابزارهای هوش مصنوعی مولد مورد استفاده، نسخه آن‌ها، تاریخ انتشار آن‌ها و همچنین بازه زمانی که در آن، این ابزارها مورد استفاده قرار گرفته‌اند را به دقت مشخص نمایید.

۳. اگر هر تکنیک خاصی برای پرامپت (Prompt) نویسی مورد استفاده قرار گرفته تا هوش مصنوعی مولد هر بخش از مقاله را تهیه کرده و یا تجزیه و تحلیل‌های مطالعه را انجام دهد، باید به آن‌ها اشاره نمائید. همچنین، بایستی پاسخ‌های ویرایش نشده هوش مصنوعی مولد به این پرامپت‌ها را نیز ارائه کنید.

۴. اگر یک ابزار جدید از هوش مصنوعی مولد بر اساس ابزارهای موجود، توسعه داده شده است، باید نام و نسخه مدل اولیه آن را گزارش نمائید.

۱- استاد گروه آموزشی اپیدمیولوژی و آمار زیستی، دانشکده بهداشت، مرکز تحقیقات محیط کار، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران
کد پستی: ۷۷۱۸۱۷۵۹۱۱، تلفن: ۳۱۳۱۵۲۴۳-۰۳۴، پست الکترونیکی: moeygmr2@yahoo.co.uk، ارکید: 0000-0003-3070-0166

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-10-10]

[DOI: doi: 10.66224/jrums.25.3.207]

۵. نقش ابزارهای هوش مصنوعی مولد که از آن‌ها در تمامی مراحل این مطالعه استفاده شده، از جمله در نگارش مقاله را، شرح دهید.

۶. قسمت‌ها یا پاراگراف‌های خاصی از مقاله که ابزارهای هوش مصنوعی مولد در نگارش آن نقش داشته‌اند را گزارش کنید.

۷. توضیح دهید که چگونگی محتوای تولیدشده توسط ابزارهای هوش مصنوعی مولد، مورد تأیید قرار گرفته و یا در صورت نیاز، اصلاح شده‌اند.

۸. شرح دهید که چگونه حریم خصوصی و محرمانگی داده‌ها در زمان استفاده از ابزارهای هوش مصنوعی مولد، تضمین شده است.

۹. توضیح دهید که آیا و چگونه استفاده از ابزارهای هوش مصنوعی مولد ممکن است بر تغییر نتایج، دقت کلی مطالعه و یا نتیجه‌گیری‌ها، تأثیر گذاشته باشد.

بیانیه گیمر اولین بیانیه‌ی منسجمی است که سعی می‌کند تا استفاده لجام گسیخته از ابزارهای هوش مصنوعی مولد در تحقیقات علوم سلامت را مهار نماید. از همین رو، استفاده از آن توسط تمام مجلات مرتبط توصیه می‌شود. افزون بر این، با توجه به تغییرات بسیار سریع در توسعه ابزارهای هوش مصنوعی مولد، بازنگری در بیانیه گیمر در فواصل زمانی منظم نیز، پیشنهاد می‌گردد.

ارجاع: رضائیان م. مقدمه‌ای بر بیانیه‌ی گیمر. *مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان*، سال ۱۴۰۵، دوره ۲۵ شماره ۳، صفحات: ۲۰۸-۲۰۷.

References

1. Rezaeian M. Updating Publication Ethics Checklist. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2025; 24 (6): 495-6. [Farsi]

2. Rezaeian M. How to Communicate the Use of Generative Artificial Intelligence to the Editor? *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2025; 24 (8): 673-4. [Farsi]

3. Rezaeian M. Limitations of using generative artificial intelligence in writing scientific articles: Use of fake citations and tendency towards Western texts. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2025; 24 (9): 773-4. [Farsi]

4. Rezaeian M. Utilizing Generative Artificial Intelligence in Research. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2026; 25 (1): 1-2.

5. Rezaeian M. Limitations of Using Generative Artificial Intelligence in Writing Scientific Articles: Writing Low-Quality Articles. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2026; 25 (2): 101-2.

6. Luo X, Tham YC, Giuffrè M, et al. Reporting guideline for the use of Generative Artificial intelligence tools in MEdical Research: the GAMER Statement. *BMJ Evid Based Med* 2025; 30(6):390-400. Published 2025 Dec 1. doi:10.1136/bmjebm-2025-113825

7. Rezaeian M. Getting to Know the Delphi Method. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2019; 17 (12): 1093-94. [Farsi]

8. Rahmani A, Vaziri Nezhad R, Ahmadi Nia H, Rezaeian M. Methodological Principles and Applications of the Delphi Method: A Narrative Review. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2020; 19 (5): 515-38. [Farsi]

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-10-10]

[DOI: doi: 10.66224/jrums.25.3.207]

CCBY-NC.4.0 DEED